Prima instanță: Judecătoria Cahul sediul Cahul
Judecător – M. Bușuleac
Dosarul nr. 2 – 23001611 – 05 – 2a – 07062023

CURTEA DE APEL CAHUL

D E C I Z I E
În numele Legii

19 iulie 2023 **mun. Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Cahul
Având în componența sa:
Președintele ședinței **Galina Vavrin**
Judecătorii **Ion Dănăilă, Natalia Bondarenco**
Grefier Elena Turcenco
În lipsa părților

A judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Stancu Constantin împotriva lui Stancu Liudmila cu privire la desfacerea căsătoriei,

la apelul declarat de Stancu Liudmila și avocatul Solonari Lucia împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 aprilie 2023.

Analizând argumentele invocate în cererea de apel, probele administrate de părțile procesului la dosarul civil și a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Completul de judecată, –

C O N S T A T Ă :

Acțiunea reclamantului:

La data de 04 ianuarie 2023 reclamantul Stancu Constantin a înaintat în instanța de judecată cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Stancu Liudmila în care solicită: desfacerea căsătoriei încheiată la 25 februarie 1993, înregistrată de Primăria s. Colibași, r-nul Cahul, cu nr. 07.

Circumstanțele de fapt invocate:

Drept argumente de fapt pentru înaintarea acțiunii reclamantul a indicat că, părțile au încheiat căsătoria la 25 februarie 1993, act înregistrat de către primăria

Colibași, r-nul Cahul. Din relațiile acestora au rezultat 3 copii dintre care doi sunt de vârstă majoră iar unul de vârstă minoră și anume *****, născută la *****.

Indică că, pe parcursul vieții conjugale soții Stancu nu găseau soluții comune, se certau, motiv din care viața între ei a devenit insuportabilă întrucât în prezent trăiesc separat. Mai mult, unicul vinovat de destrămarea familiei este pârâta, care la abandonat și a plecat la câștig peste hotare, în Regatul Marea Britanie.

Menționează reclamantului că la încercările sale de a discuta cu pârâta în privința păstrării relațiilor de familie aceasta îl ignoră, refuzând să se prezinte la organele competente pentru desfacerea căsătoriei pe cale amiabilă. În aceste circumstanțe reclamantul consideră că este imposibilă păstrarea în continuare a familiei.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 aprilie 2023 s-a admis acțiunea înaintată de Stancu Constantin.

S-a desfăcut căsătoria înregistrată la 25 februarie 1993 cu nr. 7 la s/s Colibași, r-nul Vulcănești, între Stancu Constantin și Stancu Liudmila (Reazanova).

Apelul împotriva hotărârii:

Legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond este contestată cu apel la data de 24 mai 2023 de către avocatul Solonari Lucia și de pârâta Stancu Liudmila, în care solicită: casarea integrală a hotărârii, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, încasarea sumei de 30 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea apelului și 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Argumentele apelului:

Drept argumente pentru înaintarea apelului s-a invocat că la data de 08 mai 2023 la accesarea portalului instanțelor judecătorești, a constatat că Judecătoria Cahul la 27 aprilie 2023 a pronunțat hotărârea în cauza la cererea lui Stancu Constantin privind desfacerea căsătoriei. Ulterior la 10 mai 2023 avocatul a luat cunoștință cu materialele cauzei civile, și a constatat că intimatul fără a-i comunica soției sale, fără a purta careva discuții cu aceasta pe tema desfacerii căsătoriei lor pe cale extrajudiciară, la 04 ianuarie 2023 a înaintat cerere de desfacerea căsătoriei.

Afirmă apelantul că prin încheierea judecătorului din 05 ianuarie 2023 părțile au fost convocate în ședință pentru data de 27 aprilie 2023, ora 09:00,

pentru a clarifica aspecte legale de pregătirea cauzei și a verifica posibilitatea numirii termenului de judecarea cauzei. Întru probarea expedierii prin poștă către Stancu Liudmila a încheierii din 05 ianuarie 2023, este anexate la dosar avizul de recepție, primit la 12 ianuarie 2023, de către Stancu/soțul.

Menționează apelantul că nu este de acord cu hotărârea judecătorească deoarece începând cu vara anului 2017 Stancu Liudmila împreună cu fiica lor, s-a mutat cu traiul în Regatul Unit al Marii Britanii, alături de Stancu Constantin, țară în care toți locuiesc până în prezent. astfel, intimatul cunoscând locul aflării soției sale, a comunicat cu rea-credință instanței de judecată adresa ei de domiciliul din buletinul de identitate, recepționând în numele acesteia corespondența trimită de instanța de judecată. Astfel, intimatul a contribuit în mod direct la ne citarea apelantei pentru participare în ședința de judecată.

Relevă apelantul că intimatul cunoaște atât numărul de telefon al soției sale, cât și toate conturile de pe rețelele de socializare, comunicând cu aceasta în luna mai anul curent. Astfel, intimatul a ascuns intenționat de apelantă faptul înaintării acțiunii în instanța de judecată cu privire la desfacerea căsătoriei.

De asemenea, se notează că intimatul nu a prezentat instanței de judecată nici o dovadă a faptului că între părți nu există litigii de ordin patrimonial sau cu privire la întreținerea copilului minor. Indică apelantul că la 11 aprilie 2023 Stancu Liudmila s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune împotriva lui Stancu Constantin privitor la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului și compensarea cheltuielilor de judecată. Cererea de chemare în judecată a fost primită pe rol, ședința de pregătire fiind stabilită pentru data de 27 iulie 2023. Astfel, intimatul intenționat a ascuns de instanța de judecată existența litigiului privind întreținerea copilului minor, cât și stabilirea domiciliului acestuia.

Termenul de exercitare a apelului:

În acord cu dispoziția art. 362 alin.(1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Lucrările dosarului atestă că hotărârea judecătorească contestată a fost pronunțată de către instanța de judecată în ședința de judecată din 27 aprilie 2023.

Copia de pe hotărârea judecătorească (dispozitiv), a fost expediată părților prin scrisoarea din 27 aprilie 2023.

Cererea de apel este înregistrată de către avocatul Solonari Lucia și pârâta Stancu Liudmila la data de 24 mai 2023.

Astfel, se reține respectarea termenului pentru exercitarea căii de atac apelul și sesizarea curții de apel, de către avocat și pârâtă.

Argumentele părților în fața instanței de apel:

Apelanta Stancu Liudmila și avocatul Solonari Lucia, fiind legal citate pentru ședința de judecată, au solicitat examinarea cauzei în absența lor.

Intimatul Stancu Constantin, fiind legal citat, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat și nici nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa.

Avocatul Chiriacov Grigore, reprezentantul intimatului Stancu Constantin, în fiind legal citat pentru ședința de judecată, prin cerere a solicitat amânarea ședinței, invocând implicarea sa la examinarea unei alte cauze civile, la o altă instanță de judecată, stabilită anterior.

Având în vedere dispozițiile art. 379 alin.(2) CPC și cererile părților, Completul de judecată a dispus respingerea cererii de amânare înaintată de avocatul Chiriacov Grigore, ca fiind neprobate temeiurile în baza cărora solicită amânarea ședinței, și examinarea cauzei în absența părților.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind materialele dosarului, analizând hotărârea judecătorească în coraport cu argumentele apelului și lucrările dosarului civil, Completul de judecată conchide admiterea apelului, casează integral hotărârea primei instanțe, cu restituirea cauzei civile la rejudecare în aceiași instanță de judecată, în alt complet de judecată.

Conform art. 385 lit. d) CPC, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanțe și să trimită cauza spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin.(1) lit. d) și i). La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin.(1) lit. b).*

Potrivit art. 386 alin.(1) lit. d) CPC, *hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat*.

Iar, în acord cu dispozițiile art. 388 alin.(1) lit. b) CPC, *hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumente cererii de apel, dacă: cauza a fost judecată de instanță în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată*.

În ședința de judecată s-a constatat că la data de 25 februarie 1993 Stancu Liudmila și Stancu Constantin au încheiat căsătoria la Primăria s. Colibași, r-nul Vulcănești, înregistrată și trecută în registrul actelor de state civilă sub nr. 7.

Reclamantul Stancu Constantin s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată, solicitând desfacerea căsătoriei, întrucât părțile nu mai locuiesc împreună și familia nu mai este posibil de păstrat.

Prima instanță examinând cauza a hotărât în favoarea admiterii acțiunii și a desfăcut căsătoria înregistrată la 25 februarie 1993 cu nr. 7 la s/s Colibași, r-nul Vulcănești, între Stancu Constantin și Stancu Liudmila (Reazanova).

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii judecătorești contestate, Completul de judecată reține emiterea hotărârii judecătorești cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Conform art. 26 alin.(1), (4) CPC, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale. Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Art. 6 § 1 din Convenție Europeană a Drepturilor Omului prevede că „*Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil* [...]”.

Curtea Europeană în mod constant a reamintit locul important pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică [Airey împotriva Irlandei, pct. 24; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 231]. Această garanție „se numără printre principiile unei societăți democratice în sensul Convenției” (Pretto și alții împotriva Italiei, pct. 21). Rezultă că o interpretare restrictivă a garanțiilor oferite de art. 6 § 1 nu este așadar justificată (Moreira de Azevedo împotriva Portugaliei, pct. 66). În plus, ***cerința echității se aplică întregii proceduri și nu se limitează la ședințele în contradictoriu*** (Rafinăriile elene Stran și Stratis Andreadis împotriva Greciei, pct. 49).

De asemenea, art. 6 § 1 CEDO descrie garanțiile procedurale specifice acordate părților într-o acțiune civilă. Scopul său principal este de a proteja interesele părților și pe cele ale unei bune administrări a justiției (Nideröst-Huber împotriva Elveției, pct. 30). Astfel, justițiabilul trebuie să-și poată pleda cauza cu eficacitatea dorită (H. împotriva Belgiei, pct. 53).

Curtea Europeană a afirmat întotdeauna că autoritățile naționale trebuie, în fiecare cauză, să se asigure că sunt îndeplinite condițiile unui proces echitabil în sensul Convenției (Dombo Beheer B.V. împotriva Țărilor de Jos, pct. 33 in fine).

Părțile la proces au dreptul să prezinte orice observații pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Acest drept este efectiv numai în cazul în care cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „ascultate", adică examinate în mod adecvat de către instanța sesizată (Donadzé împotriva Georgiei, pct. 35). Astfel, instanța trebuie să efectueze o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și probelor prezentate de părți [Kraska împotriva Elveției, pct. 30; Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, pct. 59; Perez împotriva Franței (MC), pct. 80]. Pentru a asigura exercitarea efectivă a drepturilor garantate de art. 6 § 1 CEDO, autoritățile judiciare trebuie să dovedească „diligență" [Kerojärvi împotriva Finlandei, pct. 42; Fretté împotriva Franței, pct. 49, Göç împotriva Turciei (MC), pct. 57].

Noțiunea de proces echitabil include dreptul fundamental la o procedură contradictorie în instanță. El este strâns legat de principiul egalității armelor în procedura contradictorie [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 146]. Dreptul la o procedură contradictorie implică în principiu facultatea părților dintr-un proces civil de a lua la cunoștință de orice document sau observație prezentată în fața judecătorului, chiar de un magistrat independent, în vederea influențării deciziei sale și discutării ei [Ruiz-Mateos împotriva Spaniei, pct. 63; McMichael împotriva Regatului Unit, pct. 80; Vermeulen împotriva Belgiei, pct. 33; Lobo Machado împotriva Portugaliei, pct. 31; Kress împotriva Franței (MC), pct. 74].

Principiul „egalității armelor" reprezintă un element al conceptului mai larg de proces echitabil. Egalitatea armelor implică obligația ca fiecăreia dintre părți să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza – inclusiv probele – în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj față de partea adversă [Regner împotriva Republicii Cehe (MC), pct. 146; Dombo Beheer B.V. împotriva Țărilor de Jos, pct. 33].

La fel, Curtea Europeană a reținut în jurisprudența sa că odată ce trebuie să fie organizată o ședință de judecată, părțile au dreptul de a compărea, de a prezenta oral argumente, de a alege o altă formă de participare la procedură (de exemplu, prin numirea unui reprezentant) sau de a solicita o amânare a ședinței. Pentru ca aceste drepturi să fie exercitate efectiv, părțile trebuie notificate despre data și locația ședinței, cu un preaviz suficient pentru a le permite să ia măsurile necesare. Curtea a precizat că instanțele naționale sunt obligate să verifice validitatea notificării înainte de orice examinare a fondului cauzei. Analiza cuprinsă în

deciziile interne trebuie să meargă dincolo de simpla menționare a trimiterii unei citații legale și să exploateze în mod optim probele disponibile pentru a stabili dacă o parte care a fost absentă de la ședință a fost în mod real informată despre organizarea acesteia printr-un preaviz suficient. Simplul fapt că o instanță internă nu verifică dacă o parte absentă de la ședință a primit citația cu suficient timp înainte, și, în caz contrar, dacă este necesar să amâne ședința, este în sine incompatibil cu respectarea în mod real a principiului echității procedurale și poate determina Curtea să concluzioneze că a existat o încălcare a art. 6 § 1 (Gankin și alții împotriva Rusiei, pct. 39 și pct. 42, pct. 34-38).

Lucrările dosarului atestă că instanța de fond pentru examinarea cauzei civile a organizat și desfășurat doar o singură ședințe de judecată.

Astfel, luând în considerare că caracterul echitabil se aplică întregii proceduri și nu se limitează la ședințele în contradictoriu, precum și argumentele apelului, în care se invocă examinarea cauzei în absența pârâtei Stancu Liudmila, necitați legal, Completul de judecată va supune analizei întreaga procedură desfășurată în instanța de fond. Astfel, judecătorul instanței de fond prin încheierea din 05 ianuarie 2023 primește în procedură cererea de chemare în judecată depusă de Stancu Constantin și stabilește ședința de judecată pentru 27 aprilie 2023, ora 09:00, pentru pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare. Citațiile expediate de către instanța de judecată în adresa reclamantului Stancu Constantin este recepționată de ultimul la 12 ianuarie 2023, și a pârâtei Stancu Liudmila este recepționată la 12 ianuarie 2023, conform avizelor de recepție (f.d.11-12). La acest segment, se impune a remarca că, din avizul de recepție expediat pârâtei Stancu Liudmila se atestă recepționarea corespondenței de către persoana ”STANCU” (soțul). În continuare, instanța de fond în ședința din 27 aprilie 2023, la care s-a prezentat doar avocatul reclamantului, fiind absente ambele părți, a constatat citarea legală a părților și a dispus finisarea ședinței de pregătire și examinarea cauzei în absența părților. În aceiași ședință de 27 aprilie 2023, după examinarea cauza în fond, cu cercetarea materialelor cauzei, instanța de fond pronunță hotărârea judecătorească (dispozitiv) (f.d.16).

Copia de pe hotărârea judecătorească (dispozitiv) în aceiași dată de 27 aprilie 2023 prin scrisoare a fost expediată reclamantului și pârâtului (f.d.17).

Analizând lucrările dosarului sub aspectul respectării cerinței echității procesului, inclusiv obligația instanței de fond de a înștiința părțile procesului despre data, ora și locul ședinței de judecată, Completul de judecată consideră că instanța de fond la examinarea cauzei civile nu a respectat în deplină măsură normele procedurale care vizează citarea sau înștiințarea părților despre ședința de

judecată, iar încheierea protocolară de examinarea cauzei în fond, în lipsa participanților la proces, legal înștiințați, este una neîntemeiată, or caracterul legal al înștiințării pârâtei Stancu Liudmila despre ședința din 27 aprilie 2023, la materialele cauzei lipsește. În cererea de chemare în judecată reclamantul a menționat că pârâta este peste hotarele țării în Regatul Marea Britanie. Astfel, judecătorul instanței de fond, recepționând avizul de recepție de citare a pârâtei Stancu Liudmila, semnat de Stancu(soțul), în ședința de judecată nu a încercat să stabilească de la avocatul reclamantului, dacă Stancu Constantin a transmis soției corespondența primită în numele acesteia de la instanța de judecată. Având în vedere lucrările dosarului, Completul de judecată atestă că pentru ședința de judecată din 27 aprilie 2023 pârâta nu a fost înștiințată în mod legal. Corespunzător instanța de fond eronat a considerat înștiințarea legală a părților pentru ședința din 27 aprilie 2023 și a dispus examinarea cauzei în absența părților.

În acest context de circumstanțe, Completul de judecată reține ca întemeiate argumentele invocate în apel referitor la încălcarea normelor de procedură de către instanța de fond, exprimată prin judecarea cauzei în absența pârâtei Stancu Liudmila căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Completul de judecată având în vedere constatările descrise mai sus, consideră că examinarea de către instanța de fond a cauzei civile în lipsa pârâtei Stancu Liudmila, a încălcat dreptul acesteia la un proces echitabil. Or, principiul contradictorialității și egalității în drepturi procedurale a părților, obligă instanța de judecată de a crea posibilități egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei, garantat de art. 26 CPC. Instanța de fond prin comportamentul său nu a asigurat părții la proces, dreptul să prezinte observațiile sale pertinente pentru examinarea cauzei, respectiv observațiile pârâtului sub aspectul circumstanțelor cauzei nu au fost „ascultate”. Astfel instanța de fond nu a examinate în mod adecvat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei civile. Preluarea integrală a argumentelor reclamantului ca bază pentru examinarea cauzei civile, fără ascultarea argumentelor pârâtei, atestă examinarea superficială și cu încălcarea normelor de procedură de către instanța de fond.

Drept concluzie, Completul de judecată luând în considerare dispozițiile art. 388 alin.(1) lit. b) CPC și gravitatea încălcării normelor de procedură admise de către instanța de fond la examinarea cauzei civile, încălcări care nu pot fi corectate la examinarea cauzei în ordine de apel, consideră necesar de a casa

integral hotărârea primei instanțe, cu restituirea cauzei în prima instanță pentru rejudecare, în alt complet de judecată.

Pornind de la faptul constatării încălcării de procedură admise de către instanța de fond la examinarea cauzei civile, precum și solicitarea apelantului de a restitui cauza la rejudecare, în aceiași instanță de judecată, Completul de judecată admite apelul avocatului Solonari Lucia și a pârâtei Stancu Liudmila, casează integral hotărârea instanței de fond, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Judecătoria Cahul, în alt complet de judecată.

De asemenea, luând în considerare dispozițiile art. 94 alin.(1) CPC, instanța de apel ajunge la concluzia de a încasa de la Stancu Constantin în beneficiul lui Stancu Liudmila suma de 30 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului.

Referitor la cerința apelantului de încasare a sumei de 5000 lei suportate pentru asistența juridică, având în vedere că la apel nu au fost anexate probe care confirmă suportarea acestor cheltuieli și dispoziția instanței de apel de restituire a cauzei pentru rejudecare în instanța de fond, Complet de judecată menționează că această cerință poate fi înaintată de apelantă în cadrul rejudecării cauzei, cu prezentarea documentelor confirmative în acest sens.

La rejudecare, prima instanță urmează să respecte normele de procedură ce vizează citarea/înștiințarea părților despre locul, data și ora ședinței de judecată, să întreprindă măsuri pentru respectarea termenului rezonabil de examinare a cauzei, iar în consecință să adopte o hotărâre legală, întemeiată și motivată.

Călăuzindu-se de prevederile art. 385 lit. d), art. 388 alin.(1) lit. b), art. 389 – 390 CPC, Completul de judecată, -

D E C I D E :

Se admite apelul declarat de Stancu Liudmila și avocatul Solonari Lucia.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 27 aprilie 2023 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Stancu Constantin împotriva lui Stancu Liudmila cu privire la desfacerea căsătoriei, cu remiterea cauzei civile pentru rejudecare în Judecătoria Cahul, sediul Central, în alt complet de judecată.

Se încasează de la Stancu Constantin în beneficiul lui Stancu Liudmila suma de 30 (treizeci) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea apelului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței Galina Vavrin

Judecătorii Ion Dănăilă

Natalia Bondarenco